

Utrikesdepartementet

Strategi för Sveriges globala utvecklingsamarbete inom hållbar ekonomisk utveckling 2022–2026

1. Inriktning

Målet för svenskt internationellt bistånd är att skapa förutsättningar för bättre levnadsvillkor för människor som lever i fattigdom och förtryck. Utvecklingsarbetet ska ta sin utgångspunkt i principerna om bistånds- och utvecklingseffektivitet liksom i Agenda 2030, Addis Ababa Action Agenda och Parisavtalet.

Strategin ska gälla under perioden 2022–2026 och omfattar för Sida sammantaget 4,3 miljarder kronor.¹ Strategin styr användningen av medel som anslås under Utgiftsområde 7 Internationellt bistånd, anslag 1:1 Biståndsverksamhet, anslagspost 34 Hållbar utveckling i regleringsbrev avseende Sida för respektive budgetår.

Verksamheten ska bidra till följande mål:

Sysselsättning, marknadsutveckling och handel

- Förbättrade förutsättningar för produktiv sysselsättning med anständiga arbetsvillkor
- Stärkt ekonomisk egenmakt för kvinnor

¹ Insatser inom ramen för denna strategi finansieras i enlighet med villkor för anslagsposten 34 i regleringsbrev avseende Styrelsen för internationellt utvecklingsarbete (Sida) för respektive verksamhetsår.

- Förbättrade förutsättningar för hållbar och inkluderande marknads- och privatsektorutveckling samt hållbart företagande
- Förbättrade förutsättningar för hållbar och inkluderande internationell handel

Tryggad livsmedelsförsörjning, hållbart jordbruk, skogsbruk och fiske samt social trygghet

- Förbättrade förutsättningar för en tryggad livsmedelsförsörjning, hållbara livsmedelssystem, ökad produktivitet och hållbarhet inom jordbruk, skogsbruk och fiske samt stärkt ägande- och nyttjanderätt av mark och naturresurser
- Förbättrade förutsättningar för universell social trygghet

Inhemsk resursmobilisering, finansiell stabilitet och digitalisering

- Stärkt inhemsk resursmobilisering genom välfungerande skattesystem och minskad korruption
- En motståndskraftig finansiell sektor och ökad finansiell stabilitet
- En inkluderande, jämställd och hållbar digitalisering

2. Kontext

Närmare 700 miljoner människor lever i extrem fattigdom. Med covid-19 pandemin upphörde decennier av global fattigdomsminskning och antalet människor i extrem fattigdom ökade snabbt. Kvinnor och flickor har drabbats särskilt hårt. Den ekonomiska återhämtningen efter pandemin är ojämn med lägre tillväxt och sysselsättningsökning i låginkomstländer. Sysselsättning med inkomster som går att leva på och med anständiga arbetsvillkor är samtidigt grundläggande för både fattigdomsminskning och jämställdhet.

Hungern i världen fortsätter också att öka, en utveckling som inleddes redan före pandemin. Rysslands invasion av Ukraina har ytterligare försvårat den globala livsmedelsförsörjningen. Omkring hälften av världens befolkning saknar samtidigt tillgång till social trygghet och därmed ett skydd vid

inkomstbortfall och ekonomisk utsatthet. Ofrivillig migration och människor som är på flykt har fortsatt att öka på grund av konflikter, ekonomisk osäkerhet och klimatförändringar. Ökad protektionism, handelshinder och en minskad tilltro till det multilaterala systemet utgör en fortsatt utmaning för global handel. Låginkomstländerns andel av världshandeln är fortsatt mycket låg. Ökad digitalisering medför stora möjligheter för en hållbar och inkluderande ekonomisk utveckling med stärkt jämställdhet.

Digitaliseringstakten är generellt hög i alla regioner. Samtidigt lämnas vissa grupper utanför vilket ökar risken för digital ojämlikhet och ojämställdhet. Korruption är ett stort samhällsproblem och utvecklingshinder i flertalet låg- och medelinkomstländer. Förmågan till nationell finansiell stabilitet och motståndskraft är låg. Skuldsättningen har tilltagit och förmågan till inhemsk resursmobilisering genom skatteuppbörd behöver stärkas. De flesta människor som lever i fattigdom finns på landsbygden och är beroende av jordbruk, skogsbruk och fiske. En hållbar produktivitetsökning inom lantbruket är en förutsättning för att uppnå tryggad livsmedelsförsörjning och bidra till omställningen till hållbara livsmedelssystem.

Den globala ekonomiska tillväxten har över tid inte varit miljö- och klimatomfattigt hållbar utan har ägt rum på bekostnad av människors hälsa, utarmade naturresurser, ökade föroreningar och minskad biologisk mångfald. Mot denna bakgrund och i enlighet med de bärande principerna i Agenda 2030 syftar strategin till att bidra till en ekonomisk utveckling som är socialt, ekonomiskt och miljömässigt hållbar samt främjar övergången till en resurseffektiv och giftfri cirkulär ekonomi inom de planetära gränserna.

3. Verksamhet

Sida ska genomföra, följa upp och redovisa verksamheten i linje med vad som föreskrivs i regeringens riktlinjer för strategier inom svenskt utvecklingsamarbete och humanitärt bistånd (UD2017/21053). I riktlinjerna framgår bland annat att verksamheten aktivt ska styras mot målen samt att faktiska resultat följs upp utifrån målen. Den årliga strategirapporten ska vara övergripande och bland annat innehålla en redovisning, analys och bedömning av resultaten av verksamheten i förhållande till angivna mål. Resultatinformation ska användas för beslutsfattande, lärande, ansvarutkrävande och för att säkerställa transparens gentemot allmänheten. Uppföljningen ska ge tillförlitlig och användbar information om resultat på såväl kortare som längre sikt genom både kvalitativ och kvantitativ information, där så är möjligt. Resultatuppföljning ska i första hand svara på

frågan om verksamheten gjort skillnad, hur och för vem. Uppföljningen ska med utgångspunkt i de förutsättningar som finns svara på i vilken omfattning utvecklingsarbetet gjort skillnad.

Utvecklingsarbetet bidrar till hållbar utveckling utifrån Agenda 2030, åtagandena om utvecklingsfinansiering från Addis Ababa Action Agenda och Parisavtalet. Verksamheten inom strategin är särskilt relevant för följande mål i Agenda 2030: 1. Ingen fattigdom, 2. Ingen hunger, 5. Jämställdhet, 8. Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt, 9. Hållbar industri, innovation och infrastruktur, 12. Hållbara produktions- och konsumtionsmönster, 14. Hav och marina resurser och 17. Genomförande och globalt partnerskap.

Sveriges utvecklingsarbete ska vara relevant och effektivt. I genomförandet ska ett globalt mervärde prioriteras, men verksamhet som kan hänföras till en enskild region kan också förekomma. Globala insatser ska utgöras av stöd som kan bidra till att påverka den internationella normativa policyutvecklingen inom strategins områden. Stöd kan därmed ges till organisationer, nätverk eller andra aktörer som är normgivande och därmed har en nyckelroll inom frågor som prioriteras av Sverige. De internationellt överenskomna principerna för bistånds- och utvecklingseffektivitet ska tillämpas.

Produktiv sysselsättning med anständiga arbetsvillkor är en grundläggande förutsättning för egen försörjning och möjligheten att ta sig ur och undvika att drabbas av fattigdom. Verksamhet med koppling till produktiv sysselsättning med anständiga arbetsvillkor ska bidra till utveckling i enlighet med ILO:s Decent Work-agenda samt stärkt respekt för mänskliga rättigheter i arbetslivet. Verksamheten kan också bidra till ökad tillgång till yrkesutbildning som motsvarar arbetsmarknadens efterfrågan.

För att skapa nya arbetstillfällen behövs ett gynnsamt företagsklimat och väl fungerande marknader, inklusive transparenta institutioner och regelverk samt en mer jämlik och jämställd tillgång till finansiella tjänster. Hållbart företagande innebär att ha en långsiktigt hållbar affärsmodell som respekterar mänskliga rättigheter och att social, ekonomisk och miljömässig hållbarhet integreras i kärnverksamhet och betraktas som en väsentlig tillgång för företag och investerare. Verksamhet med koppling till hållbar och inkluderande marknads- och privatsektorutveckling samt hållbart

företagande bör främja mobilisering av ytterligare engagemang och finansiella resurser från andra aktörer inklusive innovativa samarbeten och lösningar. Verksamheten bör främja ansvarsfullt företagande genom att stärka möjligheterna för låg- och medelinkomstländer att genomföra FN:s principer för företagande och mänskliga rättigheter och OECD:s riktlinjer för multinationella företag. Verksamheten bör främja övergången till en giftfri cirkulär ekonomi och gröna investeringar samt verka för att investeringar inte skapar inlåsnings effekter i fossilbaserade system.

Kvinnors ekonomiska egenmakt är både ett eget mål och en viktig aspekt av övriga mål. Verksamheten bör inriktas på möjligheter till sysselsättning med anständiga arbetsvillkor, deltagande i handel, finansiell inkludering, tillgång till sociala trygghetssystem samt tillgång till marknader och landrättigheter.

Verksamhet för att bidra till förbättrade förutsättningar för en hållbar och inkluderande internationell handel ska främja låg- och medelinkomstländers möjligheter att delta i internationell handel på såväl global som regional nivå och adressera olika former av handelshinder. Verksamheten ska även bidra till handelns miljömässiga och sociala hållbarhet avseende transporter, värdekedjor och produktion. Jämställdhet i handel ska främjas i linje med den feministiska utrikespolitiken.

En tryggad livsmedelsförsörjning och omställning till hållbara livsmedelssystem förutsätter ett produktivt och hållbart jordbruk, skogsbruk och fiske samt vattenbruk som också ger sysselsättning och försörjning och kan bidra till ökad jämställdhet samt en bättre hälsa.

Verksamhet med koppling till tryggad livsmedelsförsörjning och ökad produktivitet och hållbarhet inom jordbruk, skogsbruk och fiske bör inriktas på att främja ansvarsfulla investeringar med möjligheter för lantbrukare, fiskare och små- och medelstora företag att bidra till innovation, tillväxt och jobbskapande. Verksamheten bör även inriktas på stärkt resiliens och ett hållbart nyttjande av naturresurser inklusive skydd av biologisk mångfald.

Stärkta markrättigheter skapar möjligheter för långsiktiga investeringar, diversifiering, tillvaratagande av lokal kunskap och innovation inom lantbruket. Verksamheten ska främja en stärkt ägande- och nyttjanderätt av mark och naturresurser för sårbara grupper, främst kvinnor samt urfolk och lokalbefolkningar.

Sociala trygghetssystem bidrar till en mer jämlik och jämställd fördelning av välstånd genom livet och är grundläggande för kvinnors möjlighet att delta på arbetsmarknaden under lika villkor som män. Verksamheten ska bidra till bättre förutsättningar för alla att få tillgång till social trygghet och ett socialt grundskydd i enlighet med ILO:s rekommendation (2012:202). Universell social trygghet kan uppnås på flera olika sätt, med en blandning av selektiva och generella inslag samt i olika takt utifrån aktuell kontext.

Inhemsk resursmobilisering är nödvändig för att långsiktigt finansiera ett lands utveckling. Väl fungerande skattesystem fyller därutöver en bredare roll för samhällsbyggnad och kan bidra till minskad ojämlikhet, ökad jämställdhet och en grön omställning. Verksamhet med koppling till stärkt inhemsk resursmobilisering med väl fungerande skattesystem samt minskad korruption bör stödja en global normativ utveckling som motverkar skatteundandragande, skatteflykt och otillåtna finansiella flöden samt ökar möjligheterna för låg- och medelinkomstländer att påverka internationella ramverk för beskattning. Verksamheten kan också bidra till kapacitetsutveckling och genomförande av reformer som stärker låg- och medelinkomstländers skattesystem avseende transparens, effektivitet och progressivitet.

Ett effektivt och stabilt finansiellt system med väl fungerande regelverk, institutioner och marknader är en viktig förutsättning för hållbar ekonomisk tillväxt och finansiell inkludering. Finansiell instabilitet och bristande kapacitet att hantera finansiella kriser kan erodera förutsättningarna för ett lands ekonomiska utveckling och bidra till ökad fattigdom. Den finansiella sektorn behöver ha motståndskraft att hantera kriser och andra utmaningar. Verksamheten bör inriktas på att stärka regelverk, kapacitet och centrala institutioner.

För att människor som lever i fattigdom ska kunna dra full nytta av digitalt tillgängliggjord information, utbildning, arbetstillfällen, marknader och finansiella tjänster behöver de både ha tillräckliga digitala färdigheter och tillgång till snabb och regelbunden internetuppkoppling. Den digitala utvecklingen medför stora möjligheter att bidra till en grön omställning samtidigt som risken för ökad energiförbrukning och andra negativa miljöeffekter behöver hanteras. En utvecklad digitalisering kan stärka verksamhet och inkludering inom strategins samtliga områden. Det är av stor vikt i förhållande till exempelvis handel, sociala trygghetssystem och

inhemsk resursmobilisering och kan spela en viktig roll för att motverka korruption. Användning och tillgång till digitala tjänster tenderar att variera mellan landsbygd och urbana miljöer samt mellan könen. Verksamheten ska främja en jämlik och jämställd tillgång till internet och digitala tjänster.

Både digitalisering och motverkande av korruption ska beaktas i all verksamhet. Sida ska även beakta migranters, flyktingars och internfördrivnas mänskliga rättigheter och möjligheter att bidra till och ta del av ekonomisk utveckling i de mål där detta är särskilt relevant exempelvis sysselsättning med anständiga arbetsvillkor, privatsektorutveckling och social trygghet.

Partnerskap med en bredd av aktörer ska eftersträvas i genomförandet. En aktiv samordning och samarbete med EU:s verksamhet inom ramen för strategin ska eftersträvas. Möjligheten för den svenska resursbasen så som myndigheter, näringsliv, fackliga organisationer, universitet och högskolor, kulturaktörer och enskilda organisationer med erfarenhet och kompetens inom olika samhällsstrukturer att bidra i genomförandet ska tillvaratas.

Synergier ska sökas mellan strategins områden liksom med verksamhet inom ramen för andra relevanta strategier för det svenska utvecklingssamarbetet och det humanitära biståndet. Särskild vikt ska läggas vid samordning och synergier mellan de globala tematiska strategierna för hållbar utveckling. Även potentiella synergier inom ramen för Sustainable transition through economic partnership (STEP, tidigare bredare relationer) ska beaktas. Möjligheter att genom Sidas garantiinstrument bidra till mobilisering av finansiering från den privata sektorn inom för denna strategi prioriterade områden ska särskilt beaktas. Stöd via multilaterala organisationer ska vara förenligt med svenska prioriteringar och förhållningssätt i samarbetet med de multilaterala organisationerna.